
Protokoll

Pensionärsrådet

18 maj 2026

Pensionärsrådets protokoll

Plats och tid	Bornholm, Rådhuset Visborg, 18 maj 2026, klockan 13.00-15.30
Beslutande	Håkan Ericsson (S), Ordförande Birgitta Nylund (Pensionärernas Riksorganisation (PRO)), 1:e vice ordförande Britt Ohlsson (SPF Seniorerna), 2:e vice ordförande Jari Karivainio (M) Margareta Palmedal Sv Kommunalpensionärers Förbund (SKPF) Margareta Persson (Aktiva Seniorer på Gotland) Anja Blomberg (Pensionärernas Riksorganisation (PRO)) Barbro Björkander (SPF Seniorerna)
Ersättare	Britta Andersson (SKPF pensionärerna) Margareta Tidell (Aktiva Seniorer på Gotland) Lilian Ronander (PRO Gotland) Gerd Viberg (SPF Seniorerna)
Övriga	Linda Jacobsson, sekreterare, RSF Øystein Berge, kvalitetschef, SOF Josefina Cederholm, enhetschef hemsjukvården, SOF Sofia Bäcklund Löfgren, arbetsterapeut, SOF Cecilia Björkander, enhetschef/biblioteksutvecklare, RSF Therése Thomsson, myndighetschef, SOF Alaaeldin Fahmy, enhetschef handläggarenheten, SOF
Paragrafer	§ 14–28
Underskrifter	Detta protokoll har justerats digitalt och saknar därför signaturer. Sekreterare Linda Jacobsson Ordförande Håkan Ericsson Justerare Margareta Palmedal

Register

PRG § 14	Inledning	4
PRG § 15	Föregående protokoll 2026-03-09	4
PRG § 16	Godkännande av dagordning	4
PRG § 17	Val av justerare	4
PRG § 18	Diskussion äldrefrågor	4
PRG § 19	Rapport socialnämnden	5
PRG § 20	Rapport hälso- och sjukvårdsnämnden	6
PRG § 21	Rapport regionstyrelsen	7
PRG § 22	Valet 2026	8
PRG § 23	Hjälpmedel	8
PRG § 24	Översyn av taltidningsverksamheten	8
PRG § 25	Hemtjänstbehov	9
PRG § 26	GotlandsHem - Renovering av Castor och Vitkålen	10
PRG § 27	Övriga frågor	11
PRG § 28	Mötet avslutas	11

PRG § 14 Inledning

Ordförande Håkan Ericsson (S) hälsar alla välkomna och förklarar mötet öppnat.

PRG § 15 Föregående protokoll 2026-03-09

Föregående protokoll 2026-03-09 godkänns och läggs till handlingarna.

PRG § 16 Godkännande av dagordning

Dagordningen godkänns.

PRG § 17 Val av justerare

Till justerare valdes Margareta Palmedal, Sv Kommunalpensionärers Förbund (SKPF).

PRG § 18 Diskussion äldrefrågor

Öystein Berge, kvalitetschef, socialförvaltningen, ger en förhandsinformation om en Demensmässa, som kommer att vara 23 september 2026 kl. 13.00-18.00 i Ljugården, Visborg. Syftet med mässan är att nå ut till allmänheten med information om vart man kan vända sig och vilken hjälp det finns att få vid kognitiv svikt/demenssjukdom. Föreläsningar som ger en inblick i förebyggande åtgärder, diagnoser och behandling vid demenssjukdom. Två föreläsningar är planerade, den ena handlar om Fingermodellen och den andra om Demenssjukdomar och diagnostik.

Öystein vill uppmuntra pensionärsrådet till att göra en ny bygdegårdsturné, för det finns pengar att ansöka om. Bygdegårdsturnén som gjordes under 2025 var mycket uppskattad och pensionärsorganisationerna gjorde ett bra jobb med att genomföra den.

Dialogmötet fredagen 8 maj 2026 på P18 restaurangen, som pensionärsorganisationerna bjöd in förtroendevalda och tjänstepersoner till, var mycket uppskattad av alla. Det kom t ex upp på förslag om att Bostadsrådgivare skulle vara bra om det kunde införas. Alla var överens om att träffas igen, så pensionärsrådet förslår att ett nytt dialogmöte planeras in nästa år.

Hälsa 65+ har tillsammans med pensionärsorganisationerna mötesplatser i Visby, södra och norra Gotland. Styrelserna i organisationerna önskar att fler av sina medlemmar engagerar sig.

PRG § 19 Rapport socialnämnden

Delår 1, den första kollen på hur det står till med ekonomi, kvalitet och medarbetarna behandlades på socialnämnden i slutet av april.

Kvalitet

Förvaltningen är i en tid av förändring. Arbetet med att anpassa verksamheten till intentionen i den nya socialtjänstlagen är tydligt inom avdelningarna.

Medarbetare

Perioden visar på högre sjukfrånvaro jämfört med januari 2025, främst orsakad av en högre korttidsfrånvaro på grund av förkylningar och influensor. Arbetet pågår för att främja en högre frisknärvaro och för att tidigt skapa förutsättningar för medarbetaren att återgå i arbete. Kompetensutmaningen blir alltmer kännbar och fler verksamheter vittnar om svårigheter att få ihop sin grundbemanning. Breddad rekrytering möjliggör ett större urval av kandidater, men innebär samtidigt begränsningar i hur arbetsuppgifter kan fördelas mellan medarbetarna. En sådan viktig arbetsuppgift som är avgörande att kunna fördela i omvårdnadsarbetet är medicindelegering. Övertiden i äldreomsorgen ökar på grund av den höga sjukfrånvaron och svårigheten att bemanna.

Sommarrekryteringen är i full gång och rekryteringsläget ser förhållandevis bra ut så här långt. Förvaltningen har tagit fram en bonus till vikarier inom yrkena: undersköterska, boendeassistent, stödassistent, sjuksköterska, arbetsterapeut och fysioterapeut. Allt fler vikarier kommer från fastlandet, vilket gör att det är viktigt att det finns en god tillgång på lämpliga sommarbostäder. Dock är det väldigt svårt att tillgodose behovet av bostäder till vikarierna, vilket kan komma att påverka sommarrekryteringen negativt.

Ekonomi

Det är ett underskott för perioden januari till mars på 8,1 miljoner kronor. För helåret är prognosen ett underskott på 5 miljoner kronor. Det är färre beviljade hemtjänsttimmar, men fler brukare med mindre omfattande insatser vilket kräver mer personal. Samtidigt är det svårt att bemanna, nu och framåt. Det kommer ökade behov och all kompetens behövs framåt. Det gör det svårt att anpassa verksamheten i egen regi på kort sikt, det ger dyra lösningar och ett underskott. Det har öppnat ett nytt särskilt boende, Odvalds i Klintehamn, med 60 platser. Behovet av insatsen ökar och boendet fylls nu på efter hand, vilket ökar kostnaderna för äldreomsorgen. LSS-verksamheten är underfinansierad och det är fortsatt underskott mot budget, trots låga kostnader nationellt sett. För individ- och familjeomsorgen kan det bli en ekonomi i balans, dock är det höga kostnader för skadligt bruk och beroende samt försörjningsstöd. Samtidigt är det dock lägre kostnader inom barn- och ungdomsvården.

Håkan Ericsson (S), ordförande i socialnämnden

PRG § 20

Rapport hälso- och sjukvårdsnämnden

Sedan föregående rapport har hälso- och sjukvårdsnämnden hållit två sammanträden. Från dessa sammanträden vill jag särskilt lyfta följande punkter:

1. Systematiskt förbättringsarbete

Nämnden har tidigare gett förvaltningen i uppdrag att ta fram en plan för ett långsiktigt, systematiskt förbättringsarbete. Syftet är att styra och leda genom kvalitet, men också om att personal och patienter ska vara ledande och drivande för att varje dag göra vården lite bättre. Vi har tittat på de regioner som under längre tid har arbetat framgångsrikt med ett sådant arbetssätt och anpassat deras strukturer efter de gotländska förutsättningarna.

2. Handslag med cancerfonden

Nämnden fattade beslut om att ta ett handslag med cancerfonden kring den palliativa vården. Cancerfonden släppte under förra året en rapport där man granskat och tittat närmre på den palliativa vården i Sverige och hur den skiljer sig åt mellan regioner. Vi ser att den palliativa vården kommer växa i omfattning och betydelse kommande år som en följd av demografiska förändringar. Ambitionen med handslaget är att mer strukturerat arbeta med att minska de regionala skillnaderna i den palliativa vården för att höja kvalitet och tillgänglighet.

3. Kommunikationsplattform

Tillsammans med socialnämnden har vi under mandatperioden lagt fokus på frågan om äldre, kroniker och multisjuka och hur vi tillsammans bättre kan organisera vården för dessa, vårdens vanligaste patienter. Genom att identifiera gap och brister har vi steg för steg anpassat organisation och arbetssätt för att få till ett bättre vård- och omsorgsflöde. En del i detta var införandet av kommunikationsplattformen som möjliggör för en proaktiv och förbättrad kommunikation mellan verksamheterna.

4. Rekrytering av hälso- och sjukvårdsdirektör

Marie Loob aviserade under förra året att hon ämnar kliva av rollen som högst ansvarig för Gotlands sjukvård. Ett rekryteringsarbete påbörjades under hösten med bred involvering från verksamhet, regionledning, fackliga organisationer och hälso- och sjukvårdsnämnden. Det genomfördes intervjuer med ett flertal kandidater och vi kunde glädjande nog konstatera att det fanns ett stort intresse för tjänsten från ett flertal mycket duktiga och kompetenta kandidater.

Ny hälso- och sjukvårdsdirektör efter Marie Loob blir Anna Nergårdh som påbörjar sin tjänst den 10 augusti 2026. Anna Nergårdh är läkare till profession och specialist i kardiologi och internmedicin. Hon har utöver att ha arbetat kliniskt varit biträdande regiondirektör i Region Stockholm och under senare tid varit regeringens utredare av omställningen till god och nära vård samt den pågående utredningen om vårdgarantin.

Filip Reinhag (S), ordförande i hälso- och sjukvårdsnämnden

PRG § 21

Rapport regionstyrelsen

Regionstyrelsen har behandlat den Handlingsplan för bostadsförsörjning, som varit på remiss hos många organisationer bland annat pensionärsorganisationerna. För de äldre skriver man bland annat: *Prognosen visar att det är i åldrarna 65 år och äldre som regionen har sin största tillväxt fram till 2025. Om man inte kan få sitt behov av omvårdnad tillgodosett i sitt ordinarie boende, finns möjligheten att ansöka om en plats på ett särskilt boende. Behovet av dessa boendeformer bedöms öka med ca 25 % under en tioårsperiod jämfört med 2018, utifrån den prognostiserade åldrande befolkningen.*

Många av de äldre som bor kvar i sitt ordinarie boende upplever ensamhet och otrygghet. Det är därför viktigt att i planeringen av nya bostadsområden lägga stor vikt även vid detta perspektiv för att skapa socialt hållbara samhällen på lång sikt, t ex genom så kallat generationsboende där olika åldersgrupper bor tillsammans och delar på gemensambetsutrymmen.

Regiondirektören har fått i uppdrag att ta fram minst tre förbättringsförslag som är möjliga att genomföra under 2026 i tätorterna Slite, Hemse, Roma, Klintehamn, Burgsvik och Fårösund. Detta redovisades på regionstyrelsen i april med ansvarsfördelning på olika nämnder om konkreta åtgärder som ska synas i samhällena.

Personalutskottet hade också diskuterat reglerna för kontroller vid anställningar i regionen och dess bolag. Regionstyrelsen tog nya klara regler för vilka kontroller som ska göras, t ex belastningsregistret, misstankeregister och av olika examina och legitimationer för olika befattningar. Liksom vikten av att ta referenser för sökande till höga chefstjänster. Dessa klarare regler har nu beslutats av regionstyrelsen, liksom gemensamma regler för regionen och dess bolag om hur anställningar ska gå till för att undvika kompisanställningar.

Håkan Ericsson (S), ersättare i regionstyrelsen

PRG § 22 Valet 2026

Ärendet utgår. Tas eventuellt upp på nästa möte den 9 september.

PRG § 23 Hjälpmedel

Josefina Cederholm, enhetschef hemsjukvården och Sofia Bäcklund Löfgren, arbetsterapeut, socialförvaltningen, informerar om hjälpmedel. De följer ett tydligt regelverk för hjälpmedel, som finns att läsa på Region Gotlands hemsida.

För att få rollator föreskrivet som hjälpmedel, vilket är ett lån från Region Gotland, beror det på hur man bor. Bor man med trappa både inne och ute, kan fler rollatorer skrivas ut, för det är inte meningen att rollatorer ska bäras i trappa. Bor man i fastighet med hiss eller i markplan, så får man låna en rollator. Då kan Region Gotland föreskriva en uterollator och skulle det behövas en för inomhusbruk, så kan man själv beställa och bekosta en. Region Gotland kan ge tips på vilka hemsidor, som man kan vända sig till. De får inte rekommendera något särskilt märke. Samma regler gäller även för rullstolar för inomhus- och utomhusbruk.

Vid bedömningar tar arbetsterapeut hjälp av hjälpmedelskonsulenter på hjälpmedelscentralen.

Särskilda boenden har lånerullstolar, finns även på vårdcentraler och lasarettet.

Har man en elrullstol och den behöver repareras, så finns det ingen stol för utlåning. Hjälpmedelscentralen brukar kunna reparera stolen fort och skulle det vara ett stort fel, så beställs en ny elrullstol. Ingen ska behöva vara utan sitt hjälpmedel en längre tid.

PRG § 24 Översyn av taltidningsverksamheten

Cecilia Björkander, enhetschef/biblioteksutvecklare, regionstyrelseförvaltningen, informerar om översynen av taltidningsverksamheten. Då pensionärsrådet ska involveras i översynen, var tanken att det skulle finnas ett färdigt material som pensionärsrådet kan få läsa och ge synpunkter på. Materialet kommer om ett par veckor och skickas då ut till pensionärsrådet, som får sprida informationen i sina pensionärsorganisationer.

Översynen av taltidningsverksamheten görs utifrån nuvarande och framtida målgruppers behov samt utifrån omvärldsbevakning, för att ge förslag på hur utveckling av verksamheten kan se ut.

Taltidningen är viktig för att ge ut samhällsinformation och evenemangstips till de som av olika anledningar inte kan läsa tryckt text. Det kan vara synskadade, rörelsehindrade, dyslektiker eller personer med läs- och skrivsvårigheter, afatiker, långtidssjuka och hörselskadade som behöver hörtråna. Tidningen är kostnadsfri och kommer ut en gång i veckan på CD-skiva, men det går även att lyssna på Region Gotlands hemsida. 120 st har prenumeration på CD-skiva och 250 st som lyssnar digitalt. Fler blir digitala, men inte alla.

Taltidningen har en heltidsanställd, Linda Jansdotter.

PRG § 25 Hemtjänstbehov

Therése Thomsson, myndighetschef och Alaaeldin Fahmy, enhetschef handläggarenheten, socialförvaltningen, besvarar frågor om det finns ökat hemtjänstbehov på grund av GotlandsHems renoveringar av badrum i kvarteren Castor och Vitkålen. I dagsläget är det svårt att veta om hemtjänstbehovet skulle öka. Finns det ett behov av hemtjänst, så har man rätt att söka.

För den som är folkbokförd på Gotland, bor i eget boende och är 75 år eller äldre kan få trygghetslarm och stöd med vissa insatser utan en behovsprövning. Bor du tillsammans med någon måste ni båda fyllt 75 år och vara folkbokförda på Gotland, förutom när det gäller trygghetslarm. Du ska inte ha behov av andra insatser eller omvårdnad.

De insatser som du kan göra en förfrågan om är:

- Trygghetslarm.
- Tvätt, 1 gång varannan vecka. Förutsätter tillgång till tvättmaskin i din bostad eller tillhörande tvättstuga.
- Städ, var tredje vecka. För ensamhushåll - 2 rum och kök samt hall och badrum. För sammanboende - 3 rum och kök samt hall och badrum. Städ avser inte stor-/grovstäd. Förutsätter att du har egen tillgång till städutrustning.
- Inköp, 1 gång per vecka. I närmaste affär och du behöver ha betalkort.

Förfrågan om trygghetslarm och stödinsatser görs i vår e-tjänst, som du hittar på Region Gotlands hemsida, eller så skriver du ut blanketten och fyller i den förhand. Den hemtjänstutförare du valt kommer därefter att kontakta dig för planering av insatser.

Maxtaket för hemtjänst är 2600 kr/månad. Max kan du få 6 st hemtjänstbesök/dag och då ingår trygghetslarm, handel, tvätt, städ, socialt och hemsjukvård.

Pensionärsrådet ställer fråga om behovet av en Äldrelots? Äldrelots finns inte på Gotland idag, har däremot funnits här på försök för många år sedan.

Senior på Gotland, finns på Region Gotlands hemsida, här finns samlad information om träffpunkter, Hälsa 65+, förebyggande enheten och anhängstöd. Anhängstöd har 3 st konsulenter, som har hand om olika anhängstöd: stärkt anhängstöd för barn och särskilt boende, samt fast anhängstöd på särskilt boende. De har gruppverksamheter och enskilda samtal. Efterlevandelots. Anhängskapet för anhänga till dementa, ALS, MS, parkinsons och beroende. Individ- och familjeomsorgen har hand om anhängsperspektivet, som socialsekreterare är kontaktperson för och de har även hand om växelboende.

PRG § 26

GotlandsHem - Renovering av Castor och Vitkålen

David Svensson, chef fastighetsförvaltning, GotlandsHem, har varit behjälplig att besvara frågor om vad som gäller med tvättmaskiner i badrum, då kvarteren Castor och Vitkålen renoveras:

Fråga: Varför?

Svar: Vi plockar inte längre borta alla tvättmaskiner. Tanken vara att göra det i mindre lägenheter tidigare. Men efter synpunkter från hyresgäster sätter vi nu tvättmaskin i samtliga lägenheter där det inte innebär en komplicerad installation eller försämrar tillgängligheten i badrummen.

Fråga: Hur har man tänkt för de som inte kan ta sig tvättstugan?

Svar: Bostadsanpassning kan vara ett alternativ för de med begränsade möjligheter att på egen hand ta sig till tvättstugan med de förutsättningar som finns idag.

Fråga: Kommer de att få möjlighet att flytta på grund av att de inte klarar sig själva?

Svar: Har man inte dom fysiska förutsättningarna, saknar kontaktnät och familj som kan hjälpa till med flytten kommer vi se till att hjälp finns.

Fråga: I dag finns det smala toppmatade maskiner och de borde få plats. Sätt ett stängskydd mellan maskin och dusch.

Svar: Vi vill ha en enhetlig standard i beståndet och undvika att göra håltagningar i tätskiktet för att undvika vattenskador. En fast duschvägg innebär en hyreshöjning enligt den hyressättningsmodell som finns framförhandlad med Hyresgästföreningen. En smal tvättmaskin tar mindre

plats. Problembilden ligger främst i att vi är ansvariga för fastighetens elanläggning. Säg att vi planerar ett badrum för att det ska gå att ha en toppmatad maskin, när hyresgästen säger upp sitt kontrakt och tar med sin maskin vet inte nästa hyresgäst om detta. Om denna hyresgäst då sätter dit en stor maskin i tron om det är OK enligt elsäkerhetsföreskrifterna för installationer i våtrum (eftersom det finns anslutningsmöjligheter i badrummet) så finns en stor risk för personskada. Detta vill vi som fastighetsägare förhindra.

Fråga: Hur kommunicerar ni med hemtjänsten då många boende påtvingad hemtjänst till en extra kostnad för hyresgästen som redan har en dyr hyra?

Svar: Som fastighetsägare ansvarar vi för byggnad, gemensamma utrymmen och boendefunktioner. Beslut om hemtjänst fattas av kommunen efter individuell behovsprövning. Vi varken kan eller ska föreskriva att hyresgäster ska ha hemtjänst och vi tar till oss synpunkter om att boendelösningar aldrig ska upplevas som indirekt påtvingande insatser med ökade privata kostnader. Ansvarsfördelningen är tydlig: hemtjänstens insatser och avgifter ligger utanför fastighetsägarens rådighet. Däremot är vi öppna för att fortsätta dialogen för att identifiera förbättringar i boendemiljön.

Fråga: Allergiker som tvingas till centrala tvättstugor där maskinerna kan vara fulla av katt och hundhår.

Svar: Våra gemensamma tvättstugor är avsedda att användas av alla hyresgäster och vi förväntar oss att gällande ordningsregler följs, inklusive rengöring efter användning. Även här kan bostadsanpassningen vara ett alternativ om det inte fungerar för en individ.

PRG § 27 Övriga frågor

De nya övergångsställena på Söderväg är inte tillgänglighetsanpassade. Margareta Palmedal tar med sig frågan till tillgänglighetsrådets möte 20 maj 2026.

PRG § 28 Mötet avslutas

Ordförande tackar de närvarande för deltagandet och förklarar dagens möte avslutat.

Nästa möte onsdag 9 september.